

Nota explicativa de l'art. 3 del RDL 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social de la COVID-19 ([BOE núm. 73, de 18 de març de 2020](#))

El Gobierno de Espanya ha aprovat a través del RDLL 8/2020 la flexibilització de la regla de despesa perquè els ajuntaments puguin invertir fins a 300 milions d'euros del seu superàvit en partides d'atenció social a col·lectius afectats per l'expansió de la Covid-19, com havia reclamat la Federació Espanyola de Municipis i Províncies (FEMP).

En aquest mateix sentit [la nota de premsa](#) de RDL 8/2020 publicada el dia 17-03-2020 pel Ministerio de Hacienda, explicativa de les mesures adoptades per la COVID-19, diu que: “ *Además, la norma aprobada hoy contempla que los ayuntamientos puedan destinar hasta 300 millones del superávit de 2019 a financiar gastos de inversión en el área de servicios sociales y promoción social. Esta medida permite adelantar el uso del superávit para dichas actuaciones y amplía el ámbito de las inversiones financieramente sostenibles*”. Del que cal deduir que la norma s'aplica sense distinció a qualsevol ajuntament que hagi tingut superàvit.

Aquest pla, en general, comptarà amb una inversió de 600 milions d'euros, tal com va informar el president Pedro Sánchez, a la roda de premsa posterior al Consell de Ministres. Amb l'adopció d'aquesta mesura que afecta la despesa municipal, s'espera que d'aquests 600 milions, la meitat procedeixin del superàvit que inverteixin els ajuntaments, en qüestions que tinguin a veure amb atenció a la dependència, serveis socials i tot tipus de problemes de índole social associats a la pandèmia.

Precisament per ajudar a pal·liar aquesta situació, la FEMP va reclamar aquest dilluns al Gobierno que permetés a les entitats locals gastar el superàvit que tenien, en mesures que fessin front a la situació, mitjançant la flexibilització de la regla de despesa, una de les limitacions de la Llei d'estabilitat per controlar el dèficit de les administracions públiques i que fa temps que els ajuntaments demanen que es relaxi.

En definitiva, el RDLL estableix, que les corporacions locals disposen d'una quantitat d'igual quantia del superàvit de l'exercici 2019 (el que fa que la xifra dels 300 milions anunciada sigui aproximada) per finançar les ajudes econòmiques i totes les prestacions de serveis gestionades pels serveis socials d'atenció primària i atenció a la dependència que vénen recollides en l'Acord de Consell Territorial de serveis socials i del Sistema per a l'Autonomia i atenció a la Dependència, de 16 de gener de 2013, que recull el Catàleg de Referència de Serveis Socials (BOE núm. 117/2013 de 16 de maig). Veure també la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de Promoció de l'Autonomia Personal i Atenció a les persones en situació de dependència (B.O.E. núm. 299/2006 de 15 de desembre).

Concretament, el que estableix l'art. 3 del RDL és el següent:

“1. El superávit presupuestario de las entidades locales correspondiente al año 2019 se podrá destinar para financiar gastos de inversión incluidos en la política de gasto 23,

«Servicios Sociales y promoción social», recogida en el anexo I de la Orden EHA/3565/2008, de 3 de diciembre¹, por la que se aprueba la estructura de los presupuestos de las Entidades Locales, previa aplicación de las reglas contenidas en la disposición adicional sexta de la Ley Orgánica 2/2012, de 27 de abril, de Estabilidad Presupuestaria y Sostenibilidad Financiera. **Asimismo, dentro de aquella política de gasto, se considerarán, con carácter excepcional y a los ¿? exclusivos efectos de este artículo, incluidas las prestaciones señaladas en el punto 2 del artículo 1 de este Real Decreto-ley.**

Asimismo, será de aplicación el régimen de autorización recogido en el último párrafo del apartado 1 de la disposición adicional decimosexta del texto refundido de la Ley reguladora de Haciendas Locales, aprobado por real decreto legislativo 2/2004, de 5 de marzo.

2. En el caso de las Diputaciones Provinciales, Consejos y Cabildos insulares podrán incluir gasto imputable también en el capítulo 6 y 7 del estado de gastos de sus presupuestos generales destinadas a financiar los gastos citados en el apartado anterior y se asignen a municipios que:

a) Cumplan con lo previsto en la disposición adicional sexta de la Ley Orgánica 2/2012, de 27 de abril,

b) o bien, no cumpliendo lo previsto en la disposición adicional sexta de la Ley Orgánica 2/2012, de 27 de abril, aprueben, en su caso, un plan económico-financiero de acuerdo con dicha norma.

Para esta finalidad las Entidades locales, en conjunto, podrán destinar de su superávit una cantidad equivalente al crédito establecido en el artículo anterior, lo que será objeto de seguimiento por el órgano competente del Ministerio de Hacienda.”

Segons l'annex I de l'Ordre EHA/3565/2008, dins la política de “Serveis socials i promoció social” (Política de despesa 23) cal imputar:

La despesa per desenvolupar l'assistència social primària:

- la promoció de la igualtat de gènere,
- la promoció i reinserció social de marginats,
- la gestió dels serveis socials;
- la prestació de serveis a persones dependents i d'assistència social, residències de gent gran i altres de naturalesa anàloga;
- l'avaluació i informació de situacions de necessitat social i l'atenció immediata a persones en situació o risc d'exclusió social.

També s'inclouran:

- les transferències finalistes a entitats i famílies que col·laborin en la consecució d'aquests fins.

1.- <https://boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2008-19916>

- les despeses corresponents a l'Administració general, que correspondran a les activitats dirigides a la planificació, coordinació, control, organització, gestió administrativa i desenvolupament de funcions de suport dels diferents centres directius que integren la política de despesa.

I ara el RDL 8/2020 inclou amb caràcter excepcional la despesa relacionada amb:

a) Reforç dels serveis de proximitat de caràcter domiciliari per garantir les cures, el suport, la vinculació a l'entorn, la seguretat i l'alimentació, especialment els dirigits a persones grans, amb discapacitat o en situació de dependència, compensant així el tancament de menjadors, centres de dia, centres ocupacionals i altres serveis similars, considerant el major risc que assumeixen aquestes persones en cas de contagi. Aquests serveis comprenen l'ajuda a domicili en totes les seves modalitats i qualsevol altre d'anàloga naturalesa que es presti al domicili de la persona usuària.

b) Increment i reforça del funcionament dels dispositius de teleassistència domiciliària de manera que incrementin el ritme de contactes de verificació i la vigilància de la població beneficiària d'aquest servei.

c) Trasllat a l'àmbit domiciliari, quan sigui considerat necessari, els serveis de rehabilitació, teràpia ocupacional, serveis d'higiene, i altres similars, considerant la suspensió d'atenció diürna en centres.

d) Reforç dels dispositius d'atenció a persones sense llar, amb el personal i mitjans materials adequats, assegurant que tant elles com els que les atenen estiguin degudament protegides, i possibilitar l'ampliació, tant en el temps d'estada com en intensitat, dels mateixos .

e) Reforç de les plantilles de centres de Serveis Socials i centres residencials en cas que sigui necessari realitzar substitucions per prevenció, per contagi o per prestació de nous serveis o sobrecàrrega de la plantilla.

f) L'adquisició de mitjans de prevenció (EPI).

g) L'ampliació de la dotació de les partides destinades a garantir ingressos suficients a les famílies, per assegurar la cobertura de les seves necessitats bàsiques, ja siguin aquestes d'urgència o d'inserció.

h) El reforç, amb serveis i dispositius adequats, els serveis de respir a persones cuidadores i les mesures de conciliació per a aquelles famílies (especialment monomarentals i monoparentals) que compten amb baixos ingressos i necessitin acudir al seu centre de treball o sortir del seu domicili per raons justificades i / o urgents.

i) Altres mesures que les comunitats autònomes, en col·laboració amb els Serveis Socials de les entitats locals, considerin imprescindibles i urgents per atendre.

En conclusió:

- L'article 3 del RDL 8/2020 es configura com una possibilitat de destinar determinades despeses vinculades a la política de serveis socials i la protecció social quan l'entitat local hagi tingut un superàvit l'any 2019.
- Les despeses que es poden cobrir són les contemplades per l'Ordre EHA/3565/2008, dins la política de "Serveis socials i promoció social" (Política de despesa 23) i també les que contempla el RDL en l'art. 1.2 el RDL 8/2020.
- En tots els casos, caldrà estar a les regles especials per a la destinació del superàvit pressupostari de la DA 6a de la LOEPSF .
- I també serà d'aplicació el règim d'autorització previst a l'últim paràgraf de l'apartat 1 de la DA 16a de la LRHL.

Barcelona, 18 de març de 2020.